

Arbeidsdepartementet

Høringsuttalelse - utkast til forskrift til lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen

Vi viser til departementets brev av 12.04.11. Fylkesmannen i Telemark støtter i hovedsak innholdet i forslaget, men har enkelte kommentarer som vi ønsker å formidle.

Vedrørende kapittel 1 – Utenlandske statsborgeres rett til sosiale tjenester

§ 1 – Personer som ikke har bopel i riket

Fylkesmannen er enig med Arbeids- og velferdsdirektoratet i at overskriften burde endres slik at det lettere kommer fram at bestemmelsen gjelder personer som lovlig oppholder seg kortvarig i Norge.

§ 1, 2. ledd lyder som følger i forslaget:

”Hvis personen ikke kan dra omsorg for seg selv, har vedkommende rett til økonomisk stønad og hjelp til å finne midlertidig botilbud i en nødssituasjon. Hjelp gis inntil vedkommende kan få bistand fra hjemlandet.”

Fylkesmannen mener at leddets siste punktum ikke er avklarende. Det vil være vanskelig å fastslå hvor lang tid det tar før vedkommende ”kan” få bistand fra hjemlandet, og det åpnes i for stor grad for tolkningsmuligheter når det gjelder hvor lang denne tidsperioden kan være. I høringsnotatet er det sagt at bistand fra hjemlandet ”bør kunne skje i løpet av noen få arbeidsdager”. Fylkesmannen mener at dette er lite realistisk. Det vil i mange tilfeller kunne ta lang tid før vedkommende rent faktisk har mulighet til å få hjelp fra hjemlandet. Fylkesmannen støtter Arbeids- og velferdsdirektoratets forslag: *”... Personen har rett til hjelp inntil det må kunne forventes at vedkommende har ordnet andre løsninger”*. Fylkesmannen mener at ordlyden da i større grad viser at det må tas hensyn til de faktiske forholdene og muligheten for å skaffe hjelp fra hjemlandet.

§ 1, 3. ledd viser til EØS-avtalen og Nordisk konvensjon om sosialhjelp og sosiale tjenester. Fylkesmannen mener at det ikke klart framgår hvilke rettigheter disse borgerne har, og at dette burde komme fram av forskriften.

§ 2 – Personer som har tilbud om statlig innkvartering

Fylkesmannen støtter Utlendingsdirektoratets merknader på dette punktet.

§ 4 – Personer som ikke har lovlig opphold i riket

Bestemmelsen gjelder personer som ikke har lovlig opphold i riket. Fylkesmannen mener at det burde oppklares hvilke rettigheter personer med såkalt "tålt opphold" skal ha. Disse personene får bli i Norge, men har ikke et lovlig opphold, og, med enkelte unntak, heller ikke arbeidstillatelse. Det er naturlig at personer i denne gruppen vil søke sosialhjelp, og det må avklares hvorvidt de skal ha rett til dette utover når de har havnet i en nødssituasjon.

Vedrørende kapittel 2 – Kvalifiseringsprogram

§ 7 Kvalifiseringsprogrammets innhold

Fylkesmannen støtter arbeids- og velferdsdirektoratets bemerkning om bruken av arbeidstrening i forskriften. Vi mener det er uheldig å operere med flere begreper, og at det bør tilstrebes en felles forståelse av begrepet arbeidsrettet aktivitet i NAV. Videre vil begrepet "arbeidstrening" kunne oppfattes som en innsnevring av de tiltak som er aktuelle for deltakere i Kvalifiseringsprogrammet.

Fylkesmannen støtter departementets forslag om at arbeidstrening ikke må være obligatorisk fra oppstart for alle deltakere. Fylkesmannen mener det er viktig at fleksibilitet og skjønn ivaretas i planleggingen av deltakernes program.

Fylkesmannen opplever at departementets forslag til § 7 vektlegger arbeid i for stor grad. Det kan ha betydning for den målgruppen som Kvalifiseringsprogrammet var ment å være for; "Kvalifiseringsprogrammet er ment for personer som vurderes å ha en mulighet til å komme i arbeid gjennom å få tettere og mer forpliktende bistand og oppfølging, også i tilfeller der veien fram kan være relativt lang og usikker. Alle vil ikke nå målet om å komme i arbeid, men deltakelse i programmet vil likevel kunne bidra til bedret livskvalitet og bedre funksjonsevne", jf. Ot.prp.nr.70.

Fylkesmannen frykter at forslaget om å vektlegge arbeid som eneste utgang etter et gjennomført program, vil kunne begrense muligheten til deltakelse for kandidater i målgruppen.

Fylkesmannen mener at overgang til andre arbeidskvalifiserende tiltak, som arbeidsrettet utdanning og ordinære arbeidsmarkedstiltak, kan være aktuelle hvis arbeidssøkingen ikke fører frem, uten at programmet stanses.

Fylkesmannen støtter arbeids- og velferdsdirektoratets forslag til nytt første og andre ledd i § 7.

§ 8 Kvalifiseringsprogrammets varighet

Tatt i betraktning de sammensatte utfordringene målgruppen for Kvalifiseringsprogrammet har, er det stor sannsynlighet at en deltaker trenger to år i programmet, og kanskje mer. Dette understøttes av tidligere rapporter som har vist at et flertall av deltakerne har hatt behov for en utvidelse etter sitt første år.

Fylkesmannen undrer seg over at ikke reglene for KVP og AAP er like med tanke på varighet. Målgruppene for begge ordningene har mer til felles, enn de er forskjellige. Vi stiller spørsmål ved at personer med rett på AAP har fire år til rådighet, når en person med KVP-rett i beste fall har 2,5 år til rådighet.

Fylkesmannen mener det er uheldig å begrense andre forlengelse med maksimalt 6 måneder. Det er viktig at fleksibilitet og skjønn vektlegges også når det gjelder programmets varighet.

Fylkesmannen mener det er uheldig at Kvalifiseringsprogram skal være en ”engangsrettighet”. Denne ordningen er ment å favne om en målgruppe som er spesielt sårbar, og som ofte kjennetegnes ved manglende forutsigbarhet i sin livssituasjon. Fylkesmannen mener kommunen bør kunne vurdere en deltakers rett til deltakelse på nytt i programmet dersom kommunen mener det er hensiktsmessig.

Fylkesmannen støtter arbeids- og velferdsdirektoratets kommentarer og forslag til nye ledd i § 8.

Vedrørende kapittel 3 – Kvalifiseringsstøtten

§ 9 Barnetillegg

Fylkesmannen mener i likhet med arbeids- og velferdsdirektoratets, at det er uheldig å forskriftsfeste barnetillegget til et konkret beløp som dermed ikke blir indeksjustert.

Videre har Fylkesmannen ingen ytterligere bemerkninger, og støtter departementets forslag.

Med hilsen

Merethe Solstad
underdirektør
sosial- og helseavdelingen

Merethe H. Bonsaksen
rådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen underskrift